

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2026 m. sausio 20 d. Nr. 21RE-
(AG-1100/05-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso (pranešėjas), Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės, sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjo viešosios įstaigos „Tėvynės konduktoriai“ atstovui, viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo viešosios įstaigos „Tėvynės konduktoriai“ skundo dalį atsakovui Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus generaliniam direktoriui dėl neveikimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

VšĮ „Tėvynės konduktoriai“ (toliau – ir pareiškėjas) skundo dalyje, kuri priimta nagrinėti Komisijoje, prašo: 1) pripažinti, kad Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus (toliau – ir Muziejus) generalinis direktorius (toliau – ir atsakovas) nesilaikė Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (toliau – VIĮ) 6 straipsnio 3 dalies reikalavimų, nes nepateikė atsakymo į „žurnalistinį paklausimą“; 2) įpareigoti pateikti teisėtą, rašytinį ir motyvuotą atsakymą į 2025 m. lapkričio 13 d. paklausimą per Komisijos nurodytus terminus.

Paaiškinio, kad pareiškėjas yra teisėtai veikianti žiniasklaidos priemonė, turinti viešosios informacijos rengėjo statusą pagal faktinę veiklą ir VIĮ 2 straipsnio 85 dalį. Pareiškėja Muziejaus direktoriui 2025 m. lapkričio 13 d. pateikė paklausimą, o lapkričio 14 d. išsiuntė priminimą. Atsakovas nepatvirtino gavimo, nepateikė atsakymo ar atsisakymo teikti informaciją, nepateikė jokio teisinio pagrindo, kodėl į paklausimus neatsakoma.

VIĮ 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog: informacija, kuriai nereikia kaupti papildomų duomenų, teikiama per 1 darbo dieną; informacija, kuriai reikia papildomų duomenų, – per 7 darbo dienas; atsisakius teikti viešąją informaciją, kitą darbo dieną turi būti raštu nurodytos atsisakymo priežastys.

Atsakovas privalo vadovautis Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir VIĮ įtvirtintais principais, įskaitant teisėtumo, skaidrumo ir pareigos atsakyti principais. Teisės aktuose nėra nustatyta galimybė ignoruoti žurnalistų paklausimą (t. y. apskritai neatsakyti), nevertinti jo pagal turinį, vilkinti atsakymą pažeidžiant įstatyme nustatytus terminus. Tokie veiksmai (neveikimas) prieštarauja VIĮ 6 straipsnio 3 daliai, Konstitucijos 25 straipsnyje įtvirtintai teisei gauti informaciją, teisinio tikrumo ir skaidrumo principams.

Komisijos posėdyje pareiškėjo atstovas palaikė skundą.

Atsakovas prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškinio, kad 2025 m. lapkričio 13 d. el. laišku direktorius@lndm.lt atsiųstame paklausime, adresuotame Muziejaus generaliniam direktoriui, pateikti klausimai išskirstyti į du blokus: „Dėl publikacijos tinklalapyje „Respublika.lt“ ir „Dėl Jūsų pasisakymų LRT eterijoje“. Muziejaus, kaip valstybės biudžetinės įstaigos, atsakymo į

paklausimą nepateikimas yra objektyviai pagrįstas bei atitinka taikytinus teisės aktus. Visi paklausime pateikti klausimai buvo įvertinti kaip adresuoti A. Gelūnui kaip fiziniam asmeniui, paklausime nurodytuose klausimuose neveikusiam Muziejaus generalinio direktoriaus pareigų apimtyje.

VII 6 straipsnio, reglamentuojančio asmenų teisę gauti informaciją, 1 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų viešąją informaciją apie jų veiklą, oficialius jų dokumentus (kopijas), taip pat informaciją, kurią minėtos įstaigos turi apie jį patį. Taigi, VII apimtyje Muziejus, kaip valstybės biudžetinė įstaiga, yra įpareigota teikti asmenims informaciją apie jų veiklą, oficialius jų dokumentus (kopijas) ir t. t. Tuo tarpu, tiek pirmame, tiek antrame klausimų bloke pareiškėjas pateikia klausimus, susijusius ne su Muziejaus veikla ir adresuotus ne Muziejui, o adresuotus A. Gelūnui kaip fiziniam asmeniui. Tokį paklausimo vertinimą patvirtina tiek pirminė informacija (kontekstas), kurios pagrindu paklausimas buvo pateiktas, tiek ir patys paklausime nurodyti klausimai.

Pirmame klausimų bloke pateikti klausimai yra paremti 2025 m. spalio 13 d. portale *Respublika.lt* publikuotame interviu „*Remigijus Žemaitaitis: Mane puola už tai, kad esu Žemaitaitis*“ pateiktu R. Žemaitaičio teiginiu, neva A. Gelūnas yra „*tas žmogus, kuris jau po Krymo aneksijos vežė į Rusiją paveikslus, ir jokios problemos dėl to nebuvo*“. Teiginys akivaizdžiai referuoja į A. Gelūno, kaip fizinio asmens, asmeninius veiksmus, kurie nepatenka į jo, kaip Muziejaus generalinio direktoriaus, pareigų ar Muziejaus veiklos apimtį. Klausimai, pateikti pirmame klausimų bloke, taip pat yra adresuoti asmeniškai A. Gelūnui. Pirmuoju klausimu pareiškėjas siekia išsiaiškinti, ar aukščiau cituotas teiginys atitinka tikrovę: „*ar po Krymo aneksijos iš tiesų vykdėte Lietuvos meno kūrinių vežimą į Rusijos Federaciją?*“. Šis klausimas akivaizdžiai referuoja į fizinio asmens veiksmus, o ne Muziejaus veiklą. Antrasis klausimas yra tikslinamasis ir lygiai taip pat referuoja į tuos pačius fizinio asmens veiksmus, jeigu jie iš tikrųjų buvo atlikti.

Antrame klausimų bloke pateikti klausimai yra analogiškai paremti ir susiję tik su p. Gelūno, kaip fizinio asmens, išsakytu asmenine, pilietine pozicija konkrečia tema: „*krečiamas Kultūros ministerijos archyvas, audito ir kiti dokumentai bei terorizuojami Kultūros ministerijos darbuotojai*“. Pirma, pati tema yra nesusijusi su Muziejaus veikla, o su situacija Lietuvos Respublikos kultūros ministerijoje (toliau – ir Ministerija). Žinant kontekstą, kodėl aptariamu laikotarpiu Ministerijos veikla tapo plačių diskusijų ir visuomenės dėmesio centre, akivaizdu, kad klausimas yra niekuo nesusijęs su Muziejumi. P. Gelūnas šia tema pasisakė kaip ir daugelis kitų visuomenės, kultūros sektoriaus žmonių, išdėstė pilietinę poziciją, nuomonę. Ji akivaizdžiai nebuvo pateikta Muziejaus vardu, veikiant Muziejaus vadovo įgaliojimų apimtyje ir (ar) remiantis kažkokiais būtent Muziejaus turimais duomenimis. Antra, visas antrasis klausimų blokas yra siekis pasiklausti dėl asmeninės ir subjektyvios nuomonės. Tai patvirtina pačios klausimų formuluotės, kuriose vartojami tokie teiginiai ir (ar) kreipiniai kaip „*Jūs sakėte*“, „*Jūsų teigimu*“, „*Jūsų žiniomis*“. Šie klausimai yra niekuo nesusiję su Muziejaus vykdoma veikla.

Apibendrinant, paklausimu siekta gauti informacija nepatenka į Muziejaus vykdomos veiklos ar A. Gelūno, kaip Muziejaus generalinio direktoriaus, pareigų apimtį, o, Muziejaus vertinimu, yra susijusi išimtinai su A. Gelūno kaip fizinio asmens tariamais veiksmais ir (ar) pasisakymais. Taikytini teisės aktai nenumato Muziejui pareigos pateikti atsakymą į asmenų prašymus ir (ar) klausimus, kurie nėra susiję su Muziejaus vykdoma veikla. Atsižvelgiant į tai, Muziejaus atsakymo nepateikimas į paklausimu pateiktus klausimus yra nepažeidžiantis teisės aktų ir teisėtas.

Net jei būtų laikoma, kad paklausimu pateikti klausimai yra susiję su Muziejaus veikla, Muziejus dėl objektyvių priežasčių abejoja pareiškėjo, kaip viešosios informacijos (toliau – ir VI) rengėjo ir asmens, pateikusio paklausimą, kaip žurnalisto patikimumu ir veiksmų teisėtumu. Atsakymo į paklausimą Muziejus turėjo teisę nepateikti dėl žemiau nurodytų objektyvių priežasčių, sukėlusių Muziejui abejones dėl pareiškėjo ir paklausimą pateikusio žurnalisto (kaip save prisistatė asmuo) patikimumo.

VII 6 straipsnio 4 dalis suteikia teisę VI rengėjams ir (ar) skleidėjams, taip pat žurnalistams informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų gauti supaprastinta tvarka. VII 2 straipsnio 78 ir 79 dalys nustato plačias VI rengėjo ir skleidėjo sampratas,

ir subjekto kaip VI ir (ar) skleidėjo rengėjo kvalifikavimui nėra taikytinos jokios specialios, iš anksto numatytos, sąlygos. Toks teisinis reguliavimas gali lemti situacijas, kai bet kuriam subjektui, panorėjusiam supaprastinta tvarka gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų, yra suteikiamos plačios galimybės pasiskelbti VI rengėjais ir (ar) skleidėjais, nors šie subjektai nebūtinai patys laikosi VII nustatytų VI rengimo ir (ar) skleidimo reikalavimų ir visuomenės informavimo profesinės etikos standartų.

Iš viešai prieinamos informacijos matyti, kad pareiškėjo vadovas yra D. G., o pats pareiškėjas yra interneto tinklapio www.pressjazz.tv ir kanalo „PressJazz TV“ valdytojas. Iš viešai prieinamos informacijos taip pat matyti, kad pareiškėjas ir „PressJazz TV“ yra siejami su kontraversiškai vertinamu K. J., kuris, paskutinėmis Muziejaus žiniomis, yra kaltinamas padėjimu kitai valstybei (Rusijai ir Baltarusijai) veikti prieš Lietuvą. „PressJazz TV“ savo paskutiniu įrašu platformoje „Facebook“ nukreipia savo veiklą į kanalą „Feniks TV“, kuriame informaciją skelbia taip pat padėjimu kitai valstybei veikti prieš Lietuvą kaltinama E. Š. Minėtoje viešojoje informacijoje aiškiai skelbiamos ir pareiškėjo sąsajos su „Ekspertai.eu“. Valstybės saugumo departamento (toliau – VSD) ataskaitose minėtas tinklalapis „Ekspertai.eu“ atsidūrė dar 2016 m., jis minimas kaip skelbiantis Rusijai palankių visuomeninių judėjimų idėjas.

Teisės aktai nenumato aiškiai reglamentuotų atvejų, kuomet valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms, kitoms biudžetinėms įstaigoms galima suabejoti VI rengėjo ir (ar) skleidėjo patikimumu. Vis dėlto, kvestionuotina, ar VII nuostatos bei jose, be kita ko, įtvirtintos VI rengėjo ir skleidėjo sampratos turėtų būti taikomos taip plačiai, jog VI rengėju ir (ar) skleidėju galėtų pasiskelbti ir supaprastinta (teisiškai privilegijuota) tvarka informaciją gauti tokie asmenys, kurie akivaizdžiai veikia prieš Lietuvos Respublikos interesus bei skleidžia valstybės reputacijai kenkiančią dezinformaciją (propagandą).

Antra, paklausime nurodyta, kad klausimus užduoda žurnalistas D. S. VII 2 straipsnio 87 dalis nustato, kad žurnalistas – fizinis asmuo, kuris profesionaliai renka, rengia ir teikia medžiagą viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui pagal sutartį su juo ir (ar) yra žurnalistų profesinės organizacijos narys. Iš viešai prieinamos informacijos Muziejui nepavyko nustatyti, kad D. S. užsiima profesionalia žurnalistu veikla, o tuo labiau, kad jis yra kokios nors žurnalistų profesinės organizacijos narys. Internetu atlikus šio asmens paiešką taip pat pateikiama kontraversiška, visuotinoms moralės ir etikos normoms prieštaraujanti informacija. Atsižvelgiant į tai, kad žurnalistams nustatyta pareiga laikytis VI etikos standartų (pvz., VII 43 straipsnis), o D. S. yra siejamas su neteisėta ir Lietuvos Respublikos interesus pažeidžiančia veikla, Muziejus nelaiko, kad klausimą pateikęs asmuo yra žurnalistas, kuris profesionaliai renka, rengia ir teikia medžiagą, kaip tai nustatyta VII 2 straipsnio 87 dalyje.

Trečia, Žurnalistų etikos inspektoriatu tarnybos (toliau – ŽEIT) Informacijos teikimo gairėse žiniasklaidos ir viešojo sektoriaus atstovams (toliau – Gairės) [<https://www.zeit.lt/data/public/uploads/2023/02/gaires-1.pdf>] pateikiamos rekomendacijos valdžios institucijoms situacijose, kai žurnalistas pateikia prašymą pateikti informaciją. Vienas iš ŽEIT rekomenduojamų žingsnių yra „patikrinti, ar prašymas pateikti duomenis atitinka būtinumo kriterijų“. Preziumuojama, kad kai duomenų prašo žurnalistas, nurodydamas, kad jų reikia žurnalistikos tikslais, pvz., publikacijai rengti, būtinumo kriterijus yra tenkintinas. Kai nėra objektyvių įrodymų, jog konkrečiu atveju gali būti piktnaudžiaujama informacijos ir saviraiškos laisve, kitaip tariant, kai nėra pagrindo manyti, kad prašomi duomenys reikalingi ne žurnalistikos tikslais, o asmeniniais, komerciniais ar kitais, su žurnalistika nesuderinamų interesų tenkinimo, tikslais, prašymai pateikti duomenis turi būti vykdomi.

Nagrinėjamu atveju egzistuoja objektyvi informacija apie pareiškėjo ir D. S. veiklą neteisėtumą, sudaranti pagrindą Muziejui abejoti pareiškėjo ir D. S. žurnalistikos tikslais. Esant tokioms situacijoms Gairėse nurodoma, kad teisės aktai nenumato atvejų, kai galima suabejoti žurnalistu patikimumu ir tuo, kad jis tinkamai įvertino, kokių duomenų reikia tyrimui atlikti, tačiau galima svarstyti, kad būtinumo atitikimo prezumpcija turi būti netaikoma, pvz., tais atvejais, kai informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas per paskutinius metus turi daugiau nei du galiojančius rimtus profesinius pažeidimus ar yra priskirtas profesinės etikos nesilaikančių VI rengėjų ir skleidėjų kategorijai.

Nagrinėjama atveju viešai prieinama informacija apie pareiškėją ir žurnalistu prisistačiusį D. S. savo pobūdžiu laikytina dar šiurkštesne informacija, nei Gairėse nurodyti pažeidimai (du galiojantys rimti profesiniai pažeidimai ar priskyrimas profesinės etikos nesilaikančių viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų kategorijai), todėl būtinumo kriterijus neturėtų būti laikomas patenkintu. Priešingai, informacijos tokiems subjektams supaprastinta tvarka nepateikimą pagrindžia teisėtumo principas, sąlygojantis paties VI rengėjo ir (ar) skleidėjo, taip pat jo vardu veikiančio žurnalistu, pareigą laikytis taikytinų teisės aktų ir profesinės etikos standartų.

Muziejus įsitikinimu, pareiškėjo siekis gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų supaprastinta tvarka, kuomet pats pareiškėjas tikėtinai veikia prieš Lietuvos Respublikos interesus bei skleidžia valstybės reputacijai kenkiančią dezinformaciją (propagandą), yra piktnaudžiavimas teise (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.137 straipsnio 3 dalis), kuris apskritai neturėtų būti ginamas (įskaitant teismine tvarka). Lietuvos teismų praktikoje panašiais atvejais ir situacijose atsisakoma ginti asmenų teises minėtu pagrindu. Pavyzdžiui, teismai konstatavo piktnaudžiavimą teise, taikė CK 1.137 straipsnio 3 dalį ir atsisakė ginti ieškovo teises nurodydami, kad „...> ieškovas vykdo priešišką veiklą prieš Lietuvos Respubliką ir tuo pačiu kreipėsi su ieškiniu į Lietuvos Respublikos teismą dėl savo garbės ir orumo gynimo“.

Muziejus nelaiko, kad pareiškėjas turi teisę naudotis supaprastinta informacijos gavimo iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų tvarka, nustatyta VII 6 straipsnio 4 dalyje, kadangi su juo siejama informacija Muziejui sudaro pagrindą abejoti pareiškėjo patikimumu, veikimo teisėtumu ir informacijos rinkimo žurnalistikos tikslais pagrįstumu.

Skundas tenkintinas iš dalies

Pareiškėjas skundžiasi Muziejaus direktoriaus neveikimu neatsakant į 2025 m. lapkričio 13 d. paklausimą, prašo įpareigoti pateikti atsakymą į paklausimą.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 2 straipsnyje apibrėžta, kad viešojo administravimo subjektas – viešasis juridinis asmuo, valstybės ar savivaldybės valdoma įmonė, kolegiali ar vienasmenė institucija, neturinti juridinio asmens statuso, įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo, šio įstatymo nustatyta tvarka įgalioti atlikti viešąjį administravimą (20 dalis). Viešasis administravimas – teisės aktais reglamentuota viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teisės aktams įgyvendinti: administracinis reglamentavimas, administracinių sprendimų priėmimas, teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra, administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas (18 dalis).

Analizuojant Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus nuostatus (<https://www.lndm.lt/wp-content/uploads/2024/04/2024-04-05-lndm-nuostatai.pdf>) matyti, kad Muziejus yra valstybės biudžetinė įstaiga, kaupianti, sauganti, tirianti, konservuojanti, restauruojanti ir populiarinanti nacionalinės svarbos dailės, meno ir kultūros istorijos muziejines vertybes (1 punktas). Muziejaus savininkas yra valstybė, savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (2 punktas). Muziejaus vieši pranešimai skelbiami Muziejaus interneto svetainėje www.lndm.lt. Teisės aktų nustatytais atvejais, jie skelbiami ir kitose visuomenės informavimo priemonėse (7 punktas).

Pagal Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymą (toliau – TGI) šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių, viešųjų įstaigų ar šių subjektų asociacijų, regionų plėtros tarybų informaciją *apie jų veiklą* bei šių institucijų ir kitų juridinių asmenų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte, *duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus VAI nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas (toliau – viešojo funkcija)*, ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką (1 straipsnio 1 dalis). Šis įstatymas taikomas ir viešąsias funkcijas atliekančioms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, valstybės ir savivaldybių įmonėms ir viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė ir kurios

finansuojamos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų bei valstybės pinigų fondų, įskaitant bibliotekas, muziejus ir valstybės archyvus <...> (2 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Šis įstatymas netaikomas duomenims, kurių tvarkymas nėra įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta institucijos viešoji funkcija, išskyrus informaciją apie darbuotojų darbo užmokestį (2 straipsnio 2 dalies 1 punktas). Duomenys – užfiksuota informacija apie institucijos ar valstybės valdomo subjekto veiklą ar jos dalis, neatsižvelgiant į jos pateikimo būdą, formą (raštu arba elektronine forma ar kaip garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašas) ir laikmeną, įskaitant informacinės sistemos duomenis (3 straipsnio 3 dalis). Informacija – žinios, kuriomis disponuoja institucija, atlikdama viešąsias funkcijas (3 straipsnio 9 dalis).

VII 6 straipsnyje įtvirtinta, jog kiekvienas asmuo turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų viešąją informaciją apie jų veiklą, oficialius jų dokumentus (kopijas), taip pat informaciją, kurią minėtos įstaigos turi apie jį patį (1 dalis). Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos turi informuoti visuomenę apie savo veiklą (2 dalis). Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos privalo TGI ir kitų įstatymų nustatyta tvarka teikti viešąją informaciją, taip pat turimą privačią informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai privati informacija neteikiama (3 dalis). Informacija, kurią rengiant nereikia kaupti papildomų duomenų, VI rengėjams ir (ar) skleidėjams, žurnalistams pateikiama ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, o informacija, kurią rengiant reikia kaupti papildomus duomenis, – ne vėliau kaip per savaitę (4 dalis). Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, kitos biudžetinės įstaigos, atsisakiusios teikti *viešąją informaciją* VI rengėjui, ne vėliau kaip kitą darbo dieną turi raštu pranešti rengėjui apie atsisakymo suteikti informaciją priežastis (5 dalis). Valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų viešoji informacija yra nemokama. Šios įstaigos gali imti mokestį tik už paslaugas ir patarnavimus, susijusius su teikiamos informacijos paieška, informacijos ar dokumentų dauginimu (kopijavimu). Šis mokestis negali būti didesnis už realias informacijos pateikimo sąnaudas (6 dalis). Kitos įstaigos ir įmonės, taip pat politinės partijos, politinės organizacijos, profesinės sąjungos, asociacijos ir kitos organizacijos teikia viešosios informacijos rengėjams ir kitiems asmenims viešąją informaciją apie savo veiklą šių įstaigų, įmonių ar organizacijų įstatų (nuostatų) nustatyta tvarka (7 dalis).

Pareiškėjas yra viešoji įstaiga, kuri, be kita ko, užsiima televizijos programų rengimo ir transliavimo veikla (Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro išrašo informacija). Iš kartu su skundu Komisijai pateikto pareiškėjo (laiške nurodytas paklausėjas VŠĮ „Tėvynės konduktoriai“, žurnalistas D. S.) kreipimosi į Muziejaus direktorių matyti, jog pareiškėjas nurodė, kad: „2025 m. spalio 13 d. portale Respublika.lt publikuotame interviu „Remigijus Žemaitaitis: Mane puola už tai, kad esu Žemaitaitis“ skelbiama, kad Jūs esate „tas žmogus, kuris jau po Krymo aneksijos vežė į Rusiją paveikslus, ir jokios problemos dėl to nebuvo“. 1. Ar šis teiginys atitinka tikrovę, t. y. ar po Krymo aneksijos iš tiesų vykdėte Lietuvos meno kūrinių vežimą į Rusijos Federaciją? (Atsakykite čia.) 2. Jeigu tokius veiksmus iš tiesų vykdėte – kokie konkretūs kūriniai ar parodos buvo pervežti, ir kokiais teisiniais pagrindais tai buvo daroma? (Atsakykite čia.) 2025 m. spalio 4 d., kalbėdamas valstybinio transliuotojo LRT eteryje, Jūs teigėte, kad šiuo metu yra „krečiamas Kultūros ministerijos archyvas, audito ir kiti dokumentai bei terorizuojami Kultūros ministerijos darbuotojai“. Viešosios informacijos skaidrumo požiūriu, šie teiginiai kelia visuomenės susidomėjimą ir reikalauja tikslesnio paaiškinimo, todėl būtume labai dėkingi, jeigu atsakytumėte į žemiau pateiktus klausimus. Nurodykite konkrečius asmenis ar institucijas, kurios atliko kratas Kultūros ministerijos archyvuose. (Atsakykite čia.) 4. Kokie konkretūs audito ar kiti dokumentai buvo tikrinami arba, kaip Jūs sakėte, „krečiami“ Kultūros ministerijoje? (Atsakykite čia.) 5. Kas, Jūsų teigimu, „terorizuoja Kultūros ministerijos darbuotojus“, ir kokia forma šis „terorizavimas“ pasireiškia? (Atsakykite čia.) 6. Kokie konkretūs Kultūros ministerijos darbuotojai, Jūsų žiniomis, patyrė minėtą spaudimą ar persekiojimą? (Atsakykite čia.) Toje pačioje laidoje Jūs taip pat teigėte, kad „Kultūros ministerijoje šiuo metu yra žmonės, kurie rausiasi panašiai kaip „Vilnius – Europos kultūros sostinė“ renginio metu, kai reikėjo diskredituoti šitą europinį renginį, buvo traukiami įvairūs dokumentai ir maišomi su melais.“ 7. Prašome pateikti informaciją su tiksliais nuorodomis, kas, Jūsų teigimu, diskreditavo renginį „Vilnius – Europos kultūros sostinė“, ir kokiais konkrečiais veiksmais tai buvo daroma. (Atsakykite čia.) 8. Pateikite duomenis, kokie konkretūs dokumentai, Jūsų teigimu, buvo „traukiami“, ir su kokiais konkrečiais

„melais“ jie buvo „maišomi“. (Atsakykite čia.) <...>“.

Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo 8 straipsnyje nustatyta, kad nacionaliniai muziejai kaupia, saugo, tyrinėja, konservuoja, restauruoja ir pristato visuomenei valstybei reikšmingiausius ir išsamiausius muziejaus rinkinių profilį atitinkančius nacionalinės ir tarptautinės reikšmės muziejaus rinkinius (1 dalis). Nacionaliniai muziejai, be kitų, atlieka šias funkcijas: organizuoja ir tvarko sukauptų muziejinių vertybių apskaitą; vykdo sukauptų muziejinių vertybių konservavimą ir restauravimą Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka; vykdo sukauptų muziejinių vertybių skaitmeninimą; kaupia informaciją apie muziejaus rinkinių profilį atitinkančias dingusias arba neteisėtai iš Lietuvos Respublikos išvežtas kultūros vertybes (2 dalis).

Pagal VAĮ 19 straipsnio 1 dalies 2 punktą, administracinių paslaugų teikimas yra viešojo administravimo subjekto veiksmai išduodant teisės aktų nustatytus dokumentus su valstybės registruose, valstybės informacinėse sistemose, archyvuose ar paties viešojo administravimo subjekto turima informacija. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse nurodyta, kad į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis). Kaip minėta, pagal VII 6 straipsnį, valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, kitos biudžetinės įstaigos, atsisakiusios teikti viešąją informaciją VI rengėjui, ne vėliau kaip kitą darbo dieną turi raštu pranešti rengėjui apie atsisakymo suteikti informaciją priežastis.

Dėl informacijos apie meno kūrinių vežimą

Komisija vertina, jog pareiškėjas į A. Gelūną kreipėsi kaip į Muziejaus generalinį direktorių (biudžetinės įstaigos vadovą) bei siekė gauti informaciją, ar jis, kaip Muziejaus vadovas, po Krymo aneksijos iš tiesų vykdė Lietuvos meno kūrinių vežimą į Rusijos Federaciją; jei taip, tai kokiu pagrindu. Prašoma informacija laikytina susijusi su Muziejaus vykdomomis viešosiomis funkcijomis. Tokiu būdu Muziejus (generalinis direktorius) turėjo pareiškėjui suteikti prašomą informaciją arba motyvuotai atsisakyti ją suteikti. Kadangi šiuo atveju pareiškėjui joks atsakymas nebuvo pateiktas, Muziejaus direktorius (Muziejus) įpareigojamas pareiškėjui pateikti atsakymą teisės aktų nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad teikiant atsakymą (atsisakymą teikti informaciją) visų pirma atsakovas turi įvertinti, ar ji (ne)teiktina pagal VII (kaip VI priemonei, žurnalistui) ar TGĮ. Tuo tarpu, atsiliepime nurodomi argumentai, kad Muziejus nelaiko, kad pareiškėjas turi teisę naudotis supaprastinta informacijos gavimo tvarka, nustatyta VII 6 straipsnio 4 dalyje, šioje byloje negali būti vertinami, nes atsakovas jų nebuvo išdėstęs pareiškėjui raštu pateikdamas atsakymą.

Dėl informacijos apie 2025 m. spalio 4 d. viešai išsakytus teiginius

Komisijos vertinimu, šie klausimai nesusiję su A. Gelūno, kaip Muziejaus vadovo veikla, bet yra skirti patvirtinti (ar paneigti) jo viešai išsakytą nuomonę apie susiklosčiusią situaciją Kultūros ministerijoje ir kt. Toks kreipimasis nelaikytinas prašymu pateikti informaciją apie vykdomas viešąsias funkcijas (apie A. Gelūno vadovaujamos biudžetinės įstaigos Muziejaus veiklą) TGĮ ir VII prasme. Kadangi šiuo atveju nėra pagrindo teigti, jog pareiškėjas prašė pateikti duomenis, kuriais Muziejus disponuoja ir (ar) kuriuos jis tvarko vykdydamas viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus VAĮ nustatyta tvarka, ar kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, pareiškėjo teisė gauti informaciją, susijusią su A. Gelūno išreikšta asmenine nuomone, Komisijoje negali būti ginama. Darytina išvada, jog į asmeninio pobūdžio kreipimąsi Muziejus (jo vadovas) neprivalėjo atsakyti, todėl nėra pagrindo įpareigoti Muziejų (jo direktorių) pateikti pareiškėjui atsakymą į paklausimą minėtoje dalyje.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Įpareigoti Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus generalinį direktorių pateikti viešajai įstaigai „Tėvynės konduktoriai“ atsakymą į jos 2025 m. lapkričio 13 d. paklausimo dalį „Dėl publikacijos tinklalapyje „Respublika.lt“.

Kitoje dalyje skundą atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė